

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VIII. Quomodo intelligatur electio facta à parte majori, & saniori?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

tem electionis specificè sumpta, juxta n. 1809. nam nulla consuetudine Patronus Laicus, jus eligendi Rectorem Ecclesie Collegiate acquirere potest, secundum gloss. in c. à nobis, 25. de jure patronat. communiter receptam; sic Covarruvias in regul. Possessor, p. 2. §. 10. n. 3. ad hoc enim necessarium est summi Pontificis privilegium; ut constat ex dictis n. 1766. nec enim omnia, quæ acquiri possunt privilegio, possunt obtineri consuetudine; quibus positis:

1921. Quæstio est, an, si Electores, metu gravi, & injusto, cogantur, ut eligant unum ex pluribus, vel certo genere personarum, electio sit jure valida? Resp. esse quidem jure validam (quia non est sublatum illis voluntarium simpliciter) per sententiam tamen Superioris rescindi, & cassari posse, cum careat plena libertate, c. cum terra, 14. h. t. de quo supr. Layman n. 3. Sanchez l. 4. matr. D. 12. n. 20. cujus ratio est, quia per injustum metum injuriam passi, ab, vel contra injuriantem restituendi sunt in eo, quo iniquè spoliati sunt. Cæterum ille, qui alios cogit, certam personam, quam ipse vult, eligere, incurrit excommunicationem latæ sententiæ ipso facto, c. Sciant cuncti, 12. de elect. in 6. Requiritur autem, quod gravamen sit injustum, quod non contingeret, si quis Monasterio negaret elemosynam, aliàs indebitam; quia non elegit eum, quem ipse voluit; Suarez D. 23. de censuris, s. 4. n. 3. Hæc pœna habet locum in casu, quo injustè gravantur non tantum Electores, sed etiam postulantes, præsentantes, confirmantes, instituentes, &c. imò etiam, si eo titulo injustè vexentur Electorū consanguinei, usque ad quartum gradum inclusivè; patet ex illis verbis: *sen alios injustè persequendo*, & glossa V. *consanguineos*: Excommunicatio tamen illa non est Papæ reservata, sed absolvi potest ab Episcopo dicecesano, arg. c. Nuper, de sent. excom. & gloss. in c. Sciant cuncti, cit. V. sententia.

ARTICULUS VIII.

Quomodo intelligatur electio facta à parte majori, & saniori?

1922. Quæstio procedit de electione simplici, non concurrente scilicet postu-

lacione. Nam quid dicendum in casu, quo à Capitularibus unus postulatur, alius eligitur, dictum est à num. 1794. quoad præsentem quæstionem notandum ex c. quia propter, h. t. ut quis eligatur (electione nimirum simplici) cum effectu, requiri, quod sit, in quem omnes, vel major, & sanior pars Capituli consenserit. Hinc si electio facta sit solum à minori parte, electio est irrita; quia potestas eligendi est penes majorem, & saniolem partem Capituli; & si confirmetur per decretum Capitulare, adhuc est irrita, licet post hanc illi parti minori etiam accedant reliqui, c. auditis, 29. h. tit. secus est, si accederent ante electionem communem; quibus positis:

1923. Quæstio est 1. quæ censetur pars major Capituli, juxta mentem Capituli quia propter, 42. h. t. ? Resp. quod illa, quæ est pars major absolute totius Capituli præsentis, & non tantum, quæ est pars major respectu aliarum partium minorum, c. Ecclesia 48. h. t. cum enim vacante Ecclesia Rothomagensi, convenientes Canonici ad electionem, in diversas sententias, & suffragia divisi essent; & quidam eorum in Thomam consensissent, alij quidam in Cancellarium, cæteri singuli in certas alias personas vota sua direxissent: controversia hæc, seu discordia ad Honorium III. Pontificem delata est, & post multa coram eo proposita, repertum est in primis, quod non major pars Capitularium, absolute loquendo, sed solum comparatione partium minorum, sua vota in Thomam contulerit. Deinde compertum, quod post suffragiorum publicationem, & electionis tractatum, ad electionem processum non fuerit; tamen si enim solemnitas deportationis ad sellam Episcopalem, sive inthronizatio, & quidem post appellationem interpositam, secuta sit, tamen ea pro electione reputari haud debet: eapropter Pontifex id, quod circa Thomam factum est, cassavit; sed neque petitionem eorum, qui in Cancellarium consenserunt, admisit. Unde si ex 30. Electoribus præsentibus, decem consentiant in Petrum, novem in Paulū, undecim in Joannem, Joānes haberet quidem majorem partem respectivè, sed non absolute, consequenter ejus electio nulla foret. Not. tamen non sufficere, ut quis legitimè electus censetur, quod in eum consentiat absolute major pars, vel numerus Electorum præsen-

præsentium, sed etiam requiri. 1. quòd *præsentibus sint saltem duæ partes Capitularium*, eorum scilicet, qui volunt, & possunt interesse, alioquin vis Capitularis ad eligendum cessat, ut constat ex *L. nulli, 3. ff. quod cujusque univers. nomine*; & tradit gloss. ad *L. major, 19. ad municip.* secundo, quòd *quis etiam electus sit à saniore parte*, ex *c. quia propter*, ibi: *in quem major, & sanior pars Capituli consentit*. Nam ideo cassata est electio Thomæ in *cit. c. Ecclesia*, quia non fuit à majori parte; & ideo ad validam electionem requiritur *copulativè*, quòd facta sit à *majori, & saniore parte Capituli, c. Ecclesia, 57. de elect.*

1924. Casus, ut eum dilucidè exponit Layman, hic erat: cùm Ecclesia Cathalanensis vacaret, convenerunt Canonici, atque diem electionis faciendæ statuerunt, absente G. qui ei conventui interesse noluit; postea adventente die præstituto, & dicto G. cùm adhuc absens esset, non vacato, electionis scrutinium factum, & publicatum fuit, atque repertum, quòd quatuordecim N. Præbyterum Cardinalem, septemdecim verò R. Canonicum Remensem elegerunt, cui electioni postea adveniens dictus G. consensum suum addidit.

In hac discordia, ex utraque parte missi sunt Procuratores ad Sedem Apostolicam; & verò pro electione R. allegabatur, quòd quatuor suffragijs alteram electionem superans, majorem Capituli partem (annumerato etiam suffragio dicti G.) habebat; quæ proinde etiam sanior reputari debeat; cùm ubi major numerus est, major etiam Zelus præsumatur.

1925. Ex parte verò adversa oppugnabatur electio R. quòd is in ætate defectum pateretur; nec scientiam sufficientem ad Cathalanensem Ecclesiam regendam haberet: deinde apparere, cùm ii, qui Cardinalem elegerunt, meritis, & auctoritate alios superarent, meliorem eos Zelum habuisse, præsertim habito respectu ad electum, quippe qui maturæ ætatis, & eminentis scientiæ sit. Addebatur ex parte hac, quòd consensus dicti G. (quem pars favens ipsi R. contemptum assererat, quatinvis pars altera diceret, quòd potius ipse Capitulum non adveniando contempserit) cùm non in scrutinio præstitus fuerit, sed postea accesserit, suffragiorum numerum

augere non potuit. Denique verò perpensandum, quòd Concilium generale sub Innocentio III. Papa, quando decernit, electionem invalidam esse, si contra formam in eo præscriptam peccatur, non debet ad contemptum & alia, quæ ad formam spectant, extendi; quale est illud, quod ibidem dicitur, ut omnibus præsentibus, qui debent, volunt, & possunt comodè interesse, electionis processus instituantur; ne alioquin nimia jurium antiquorum immutatio introducat; cùm credendum non sit, Romanum Pontificem, cujus est jura tueri, quod aliàs multis vigilijs excogitatum, & inventum est, quasi uno verbo evertere voluisse.

1926. Postquam hinc inde utriusque partis audita sunt fundamenta, & plenius intellecta, quæstionem Pontifex ita resolvit: *Nos ergo*, quæ hinc inde fuere proposita, plenius intellectis (cùm ex Lateranensi Concilio *in ordinationibus Ecclesiarum major, & sanior pars Capituli exigatur*, & statutum generalis Concilij contineat inter cætera, ut is eligatur, in quem omnes, vel major, & sanior pars consentit) electionem dicti R. non personæ, sed potius electionis vitio (cùm major, & sanior pars non consenserit in eundem) de fratrum nostrorum consilio duximus sententialiter irritandam.

1927. Quæstio est 2. quæ pars dici possit sanior? Resp. quòd ea, quæ eligit majori Zelo, qui desumitur ex animo, sive sincero affectu eligentium sine respectu sanguinis, amicitie, vel utilitatis, sine sollicitudine precum, secundum merita personæ eligendæ; item ex auctoritate, prudentia, experientia, dignitate, & antiquitate eligentium, &c. In dubio autem illa præsumitur *sanior*, quæ major est numero; sed contra hanc præsumptionem admittitur probatio; & si ex collatione suffragiorum clarè constet, ex una eligentium parte auctoritatem, & Zelum eligentium, & merita electi, alteram notabiliter excedere, ea præsumptio cessat, ut colligitur ex *c. Ecclesia, 57. de elect.* Quid autem dicendum in casu, quo una eligentium pars est *major numero*, altera verò dicatur sanior, seu sit *major auctoritate* eligentium? Res. desumendum ex dictis à nu. 1922.

1928. Ex dictis deducitur 1. etiam Cardinalem, non Episcopum, posse esse Canonice

cuna Ecclesiæ Cathedralis, prout fuit in casu dicti c. 57. *Ecclesia vestra*, ut notat Imola, Abbas, & alij, ibidem, qui volunt per assentionem Cardinalatus non vacare reliqua officia minora, quæ non sunt curata, vel personatus, nec exigunt residentiam; sic enim opus foret dispensatione.

Deducitur 2. non valere electionem factam à saniore Capituli parte, nisi etiam sit pars major; prout constat ex hoc ipso capitulo; quandoquidem ex parte G. Presbyteri Cardinalis non eo fine allegatum fuit, Electores ejus meritis, & auctoritate excelluisse, ut electio ejus à Pontifice confirmaretur; sed tantum ut R. Canonici Remensis rescinderetur: quare etiam Pontifex nihil in sententia de illa electione expressit, satis indicans, post rescissam electionem ejusdem Canonici, de qua lis mota fuerat, ad aliud scrutinium accedendum esse.

ARTICULUS IX.

De loco, & tempore Electionis celebrandæ.

1929. **Q**uantum pertinet ad locum electionis Prælati collegialiter faciendæ, eam celebrari debere in uno loco, dicitur in c. cum terra, 14. h. t. ibi: *Electores in unum locum, in quo fuerit electio celebranda, conveniant, & invocata Spiritus S. gratia, personam nominent*; electio autem Episcopi, si possit, fieri debet in Ecclesia Cathedrali, vel intra ejus ambitum, c. quod sicut, 28. ibi: *cum juxta constitutiones canonicas, si fieri potest, in Cathedrali Ecclesia celebrari debeat, c. qua fronte, 25. de appellat. & c. 1. dist. 23.* vel in choro Ecclesiæ, c. cum nobis, 19. h. t. vel etiam in alio conclavi honesto secundum consuetudinem cujusque Ecclesiæ, &c.

1930. **Q**uantum autem spectat ad tempus, beneficia conferenda sunt ab eo, ad quem spectat provisio, *intra sex menses, c. nulla, 2. §. cum autem, de præbend.* Nam dilatio est Ecclesijs damnosa, & animabus perniciosa, c. quam sit, 6. de elect. in 6. & hæc constitutio procedit non tantum in collationibus, sed etiam electionibus, etiã beneficiorum Regulariũ, c. dilectus, 12. de præb. imò etiam in hospitalibus conferri solitis in

titulum: non autem in Prælaturis principalibus Ecclesiarum Cathedralium, & Regularium. Nam hæc *ultra tres menses vacare non debent, propter majus periculum, c. ne pro defectu, 41. de elect.* Quibus positis:

1931. **Q**uæres 1. an hoc tempus semestre currat impedito, quo minus conferat; vel ignoranti vacationem? Resp. quod non, intellige, quando hoc tempus præfixum est non in odium negligentia, sed in favorem alteritis; & ideo in illo casu currit tempus etiam impedito, & ignoranti, arg. L. Genero, 8. ff. de his, qui notantur infamia: secus est in secundo. Hinc in secundo casu numerari debet non à tempore, quo beneficium vacavit, sed quo collator scivit, & conferre potuit, c. quia diversitatem, de præbend. quod procedit, sive sit impedimentum juris, sive facti, v. g. si collator sit suspensus; aut si suspensus post absolutionem adhuc maneat apud Sedem Apostolicam; ex quibus primum est impedimentum juris; alterum, facti; quia in secundo casu agitur de præjudicio tertij, cui executoris mora obesse non debet; Abbas in cit. c. quam sit, nu. 3. Et not. quando dicimus, quod tempus non currat impedito, intelligi etiam, licet ob culpam propriam in tale impedimentum inciderit, modò culpa non sit ejus causa proxima, ut est in casu c. quam sit. Porro tempus, quod currit etiam impedito, est continuum; quod autem non currit impedito, vocatur utile, gloss. margin. in c. bene novit. 18. lit. B. dist. 61.

1932. **Q**uæres 2. quid dicendum, si provisio non fiat intra præscriptum tempus? Resp. si ad Episcopum jure proprio spectet collatio beneficij vacantis, & hic illud non conferat intra debitum tempus, potestatem ejus conferendi devolvi ea vice ad Capitulum, jure sic disponente propter communionem, quæ est inter Episcopum, & Capitulum, tanquam inter Caput, & membra ejusdem Corporis; si spectet ad Capitulum, & similiter intra tempus præfixum non conferat, devolvi ad Episcopum: utroque negligente, ad Metropolitanum, c. nulla, §. si autem, de præbend. Ex quo colliges, quod potestas conferendi beneficia devolvatur gradatim ab inferiore ad proximum Superiorem, donec veniatur ad Papam. Dixi: si collatio spectet ad Episco-